

SRI RAMANUJA MANDHA HASA LAHARI
ADHYAPI PADHYA LAHARI
AND
SRI RAMANJA STHOTHRAM

CREATED BY
SRI KAIRAVINI NITHYAVASA RASIKAR
(THIRUVALLIKENI NITHYAVASA RASIKAR)
A.V. NARASIMHACHARYAR,

PUBLISHED WITH DONATION BY
SRI. M.O . PARTHASARATHY IYENGAR
SVAMI,
PRINTED IN GYANA PANDITHA
MUDRAKSHAALAYAM. 1934.

*****

THE VAKULABHUSHANA MALIKA
SADHAKAM
(108) VERSES
SEEMS HAVE BEEN AUTHORED BY
SRI U.VE. ADHDHANGI THIRUVENKATA
THATHACHARYA OF THAKALLAPADU,
NELLORE, AP.

श्रीमत्परमहंसेत्यादिविशेषणभूषणानां

श्रोयदुगिरिसंपत्कुमारसंयमिसार्वभौमानामभिनन्दनम्—

सुललितपदसञ्चारा सुवर्णरचना सुवृत्तकमनीया ।

कृतिराकृतिः प्रकृतिरपि सूने हर्षं नृसिंहकवेः ॥

नक्षत्रमालिकाख्याद्या द्वितीयाद्यापिमञ्जरी ।

नृसिंहार्यस्य सलक्ष्या दृग्द्वयीव कृतिद्वयी ॥

नयवेदी रसाद्रोतया सिञ्चन् हर्षं कविर्नृणाम् ।

नैकेन वर्णेनैवैष चतुर्भिश्चादृताह्वयः ॥

नरसिंहार्यकविता यतिराजस्मिताञ्चिता ।

स्फुरन्त्यहानि कलिता याति भाजनतां हिता ॥

नतं सिञ्चार्य मां विष्णो यज्ञाराध्य स्मिताञ्चितैः ।

स्फुरन्त्यवानि गिलितो यामि भावानथाहितान् ॥

गोमूत्रिकागर्भगोमूतिका

कविना नरसिंहेन यतिराजस्मितं स्तुतम् ।

न विना नग सिंहेन तेऽतितेजःस्थितं हितम् ॥

केवलगोमूतिका.

कविनेति श्लोके—

पूर्वार्धे 'यतिराज' इति सम्बोधनं, 'ते' इत्युत्तरार्धात् आकृष्यते ॥

उत्तरार्धे 'नग' इति पर्वतसम्बोधनम् ॥

यथा नगस्य सिंहेन विना अतिशयितं तेजःस्थितमपि हितं न, तथा यति-
राजस्य नरसिंहेन (स्तुतिकारिणा) विना किमपि न हितम् ॥

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

जयति यतिराजराजो जगदखिलं यस्य मन्दहासेन ।
अनुभवति सर्वदैव ज्योत्स्नामयसागरावगाहसुखम् ॥ १ ॥
यतिराजमन्दहासाः समुदायीभूय सर्वलोकानाम् ।
आनन्दनाय गगने चरन्ति मन्ये स एव चन्द्रोऽयम् ॥ २ ॥
तव मन्दहासलहरी न केवलं तव मुखं विभूषयति ।
अपितु हृदयानि भजतामविशेषेणैव यतिराज ॥ ३ ॥
तव मन्दहासविलसितमेतद्यतिराज वर्षदमृतौघम् ।
आनन्दयत्यमन्दं हृदयानि दयानिधे जगताम् ॥ ४ ॥
तव मन्दहासलहरीमवगाह्य विधूतसर्वदुरितौघाः ।
तापं विजहति सर्वं सर्वेऽपि यतीन्द्र सा जयतु ॥ ५ ॥
तव मन्दहासलहरी प्रविश्य हृदयालवालमेतन्मे ।
अङ्कुरयतु यतीन्द्र ज्ञानं भक्तिं विरक्तिं च ॥ ६ ॥
तव मन्दहासविलसितममृतद्युतितामुपेत्य गगनचरम् ।
पिबति जगतामघौघं तमेव कुक्षिस्थमङ्क इत्याहुः ॥ ७ ॥
एष तव मन्दहासो यतीन्द्र मन्दानमन्दयन्नखिलान् ।
दृष्ट्वा विचित्रशक्तिं स्वामेव मुहुर्विवर्धते भगवन् ॥ ८ ॥
मन्दोऽपि नाथ हासस्तवैष मान्यं हरत्यशेषाणाम् ।
हृदये वहन्नपि तमश्चन्द्रो जगतस्तमश्चयं हन्ति ॥ ९ ॥
हासस्तवैष मन्दो भवन्नपि स्नेह कान्तिपूरेण ।
विन्दन्नमन्दभावं नन्दयति यतीन्द्र हृदयं नः ॥ १० ॥
लोकोत्तरमपि यस्माद्विश्राम्यत्यधर एव तव हसितम् ।
तत एव मन्दमेतत्कथयन्ति यतीन्द्र सर्वेऽपि ॥ ११ ॥

श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

स्पृशदिदमस्पृश्यानपि महता दुरितेन दूषितान् हसितम् ।
परमं पदं च निनयति मन्ये तत एव मन्दमाहुरिदम् ॥ १२ ॥
मन्दमपि हसितमेतज्जगदिदमवलीलयैव तव जयति ।
महदाश्रयेण भगवन्नगुरपि समुपैति महिमानम् ॥ १३ ॥
दोषोऽपि हन्त गुणतां क्वचिदुपयाति स्थलस्य विभवेन ।
हासस्य मन्दिमाऽयं ननु तव संपूज्यते सकलैः ॥ १४ ॥
अवलोकयन्ति ये तव मन्दस्मितमस्मिताः कथं स्युरिमे ।
कथमस्मितावकाशश्चैषामवशेन सपदि सन्नमताम् ॥ १५ ॥
तव मन्दहासविलसितमवलोकयतामतीव रमणीयम् ।
शङ्खेन्दुकुन्दकुमुदक्षोरमृणालादि नैव भासेत ॥ १६ ॥
मन्दस्मितं यतीश्वर तव मुखचन्द्रस्य चन्द्रिका भवति ।
परिणमति भक्तजनताहृदयसरोजेषु रविकिरणः ॥ १७ ॥
तव मन्दहासकिरणश्रेणिर्यतिराज वक्षसि विशाले ।
पर्यस्य फुलमलीकुसुमसमूहश्रियं वहति ॥ १८ ॥
वक्षस्थले विशीर्णा स्मितचन्द्रमयूखमालिकेयं ते ।
हारावलीविमिश्रा पृथगवगन्तुं न शक्यते भगवन् ॥ १९ ॥
स्मितचन्द्रिका तवोरसि विशीर्य हारावलीविमिश्राऽपि ।
विज्ञायते सुधीभिर्विलक्षणश्रीसमायोगात् ॥ २० ॥
वक्षस्थले विशाले हारेण विना विराजमानेऽपि ।
मन्दस्मितं विशीर्णं जनयति हारावलीशोभाम् ॥ २१ ॥
स्मितचन्द्रिका तवेयं भजतां हृदयेषु सततसंलग्ना ।
किरणैर्निजैर्हरन्ती तमांसि भूयः प्रकाशमुपहरति ॥ २२ ॥
गगनति विपुलतरेऽस्मिन् वक्षसि तव मन्दहासकिरणगणाः ।
नक्षत्रन्ति विशीर्णाः प्रतिबिम्बितमत्र वदनमिन्दवति ॥ २३ ॥
तव मुखकमलसमुत्था मुनिशेखर मन्दहासलहरीयम् ।
हृदयकमलानि भजतामालिङ्गति सस्पृहं सहसा ॥ २४ ॥

तव मन्दहासलहरीमापीय जना मुहुर्मुहुस्तृप्ताः ।
 विस्मयसमुदितमन्दस्मितमिषत इमां समुद्रमन्तीव ॥ २५ ॥
 करिगिरिवरदमनोहरमन्दस्मितनिर्झरस्त्वया पीतः ।
 हृदयजलधौ समृद्धः प्रवहति बहिरेष मन्दहासमिषात् ॥ २६ ॥
 अरुणाधरपल्लवमधिवसदपि मन्दस्मितं यतीन्द्र तव ।
 विजहाति न स्वकीयं धवलत्वं चन्द्रकुन्दकुमुदजयि ॥ २७ ॥
 मन्दस्मितमरुणाधरपल्लवपर्यस्तमपहरत्यखिलाम् ।
 स्फुटविद्रुमस्थमुक्ताफलस्य शोभां यतीन्द्र तव ॥ २८ ॥
 अधरीकृतो यतोऽयं किरणैर्बहुलैर्न मन्दहासेन ।
 तेनैवौष्ठमिमं भुवि कथयन्त्यधरं जनास्सर्वे ॥ २९ ॥
 यदि चन्द्रिका मयूखैः प्रवालमावृण्वती विराजेत ।
 तामनुहरेत मन्दस्मितमिदमरुणाधरव्यापि ॥ ३० ॥
 हरसि कलानिलयस्त्वं सर्वज्ञस्सर्वमङ्गलोपेतः ।
 मन्दस्मितञ्च भवतो हरति मयूखावलीवलितम् ॥ ३१ ॥
 शपने शीतमयूखं निन्दति कुन्दं कृणाति च मृणालम् ।
 क्षीरं तिरयति कुमुदं नुदति च मन्दस्मितं यतीन्द्र तव ॥ ३२ ॥
 स्निह्यति शीतमयूखं नन्दति कुन्दं वृणाति च मृणालम् ।
 क्षीरं वरयति कुमुदं मदयति मन्दस्मितं यतीन्द्र तव ॥ ३३ ॥
 अभिलषति रामणीयकमिन्दुर्मन्दस्मितस्य तव महितम् ।
 कैरवकुन्दमृणालक्षीरादीनां तु का कथा भगवन् ॥ ३४ ॥
 पदयोनिपत्य बहुधा नखरमिषेणानुनाथते चन्द्रः ।
 मन्दस्मितस्य शोभालवलेषं मह्यमनुगृहाणेति ॥ ३५ ॥
 भानुस्तपति सुधांशुर्विराजते वाति गन्धवाहश्च ।
 लोकोपकारहेतोर्यथा तथैव स्मितञ्च तव जयति ॥ ३६ ॥
 भूमिस्सलिलं तेजो वायुर्गगनं च पञ्चभूतानि ।
 मन्दस्मितं च भवतः परार्थतायामिमानि तुल्यानि ॥ ३७ ॥

श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

कलहायते सदा तव मन्दस्मितमिन्दुना यतीन्द्रैतत् ।
कलिमथनवद्धदीक्ष त्वयि हन्त कलिर्विवर्धते भगवन् ॥ ३८ ॥
तव मन्दहासलहरीं विजेतुमागत्य चन्द्रमाः प्रसभम् ।
विजितस्तयैव सहसा तव पदयोरेष निपतितो बहुधा ॥ ३९ ॥
वदनाद्यतिराज तव द्विजराजसखादियं समुत्पन्ना ।
स्मितचन्द्रिका समेषां द्विजराजानां प्रमोदमावहति ॥ ४० ॥
श्रीदिव्यसूरिसूक्तिप्रसृमरतद्भक्तिवैभवानुभवात् ।
समुदीर्णविस्मयस्सन् यतीन्द्र मन्दस्मितं वहसि ॥ ४१ ॥
श्रीरङ्गराजदीव्यद्विव्यवपुर्ध्यानसंभृतानन्दः ।
रामानुजार्य भगवन् सदैव मन्दस्मितं वहसि ॥ ४२ ॥
सम्पत्कुमारमुन्दरमन्दस्मितनिर्भरानुभवजनुषा ।
हर्षेण परवशस्सन् यतीन्द्र मन्दस्मितं वहसि ॥ ४३ ॥
मम रामणीयकश्रीविजितश्चन्द्रोऽयमक्षयश्चरति ।
इति तव मुखं यतीश्वर मन्ये मन्दस्मितं वहति ॥ ४४ ॥
संसारसागरान्तर्मज्जन्ति जगन्ति किमिदं श्रयम् ।
मयि दीक्षितेऽपि रक्षितुमिति किल मन्दस्मितं वहसि ॥ ४५ ॥
त्वन्मन्दहासविजिताञ्जयजय विजयीभवेति नततस्त्वाम् ।
प्रणमन्ति ये प्रहृष्टास्तेषां प्रणमन्ति पादयोस्त्रिदशाः ॥ ४६ ॥
हृदि सत्त्वसागरस्य प्रवर्धमानस्य विमलधवलस्य ।
जयति परीवाह इव श्रीमन् यतिराज मन्दहासस्ते ॥ ४७ ॥
भगवद्गुणनिवहानां हृदयेनोत्कण्ठितेन पीतानाम् ।
पूरो बहिः प्रवहते मन्दस्मितकैतवेन यतिराज ॥ ४८ ॥
धवलं यशो मनोहरमापीतं कौतुकेन कृष्णस्य ।
उद्धनसीव समृद्धं हृदये मन्दस्मितापदेशेन ॥ ४९ ॥
मधुरमधुरं मनोहरमापीतं भगवतो गुणाम्भोधिम् ।
अन्तरमान्तं वमसि व्याजेन यतीन्द्र मन्दहासस्य ॥ ५० ॥

गुणमयवज्रमणीनां हृदयगतानामतीव ललितानाम् ।
जयति विमलोज्ज्वलानां महःप्रवाह इव मन्दहासस्ते ॥ ५१ ॥
कारुण्यादिगुणानां हृदयजुषामेव कल्पलतिकानाम् ।
कुसुमस्तवका इव ते जयन्ति मन्दस्मितस्य किरणगणाः ॥ ५२ ॥
आशाः प्रसाधयन्तीममृतझरोद्गारिभिश्शुभैः किरणैः ।
उद्भावयति यतीश्वरमिहिरो मन्दस्मितज्योत्स्नाम् ॥ ५३ ॥
अत्युज्ज्वलमतिसुन्दरमतिपावनमत्युदारमतिमधुरम् ।
मन्दस्मितं यतीन्द्रो वहति जगद्वशयितुं किल प्रसभम् ॥ ५४ ॥
स्मितचन्द्रिकया यतीन्द्र ते मुखपद्मं नितरां विराजते ।
महतां सविधेषु कल्पते न विरोधस्तहजोऽपि जीवितुम् ॥ ५५ ॥
तव मन्दहासमवलोकयन्ति ये ननु मन्दहासमसमं वहन्ति ते ।
रमणीयताऽस्य नहि गोचरो गिरामिति विस्मयेन परिफुलमानसाः ॥ ५६ ॥
अयि मन्दहास तव यैर्मरीचयो भवतीव्रतापनिहतैर्निषेविताः ।
अमृतार्णवीयलहरीवगाहनादिव तेऽश्नुवन्ति परमां तु निर्वृतिम् ॥ ५७ ॥
मत्पादसेविषु परंपदमश्नुवन्तु स्वेषाञ्च दुर्लभमिमे पुनरस्थिरेण ।
अल्पेन च स्वविभवेन वृथा नदन्ति हन्तेति निन्दति सुरांस्तव मन्दहासः ॥

मत्पादाश्रयिणस्तृणीकृतभवत्सर्वस्वसाराः सुखं

तद्विष्णोः पदमश्नुवन्त्यसुलभं युष्माकमप्यञ्जसा ।

इत्येवं विधिशक्रशङ्करमुखान्देवानहंभाविनः

स्वरैल्पास्थिरवैभैर्यतिपतेर्मन्दस्मितं निन्दति ॥ ५९ ॥

शङ्खानामाधिपत्यात्मकटितविभवः पाञ्चजन्यस्स धन्यो

हंसाद्या येऽपरे यः कलशजलनिधिर्ये च कुन्देन्दुमुख्याः ।

ये चान्ये श्वेतिमानं दिशिदिशि विदितं बिभ्रतेऽमी पदार्थाः

सर्वे त्वन्मन्दहासद्युतिमतिशयिनीमाद्रियन्ते समृद्धयै ॥ ६० ॥

गङ्गां प्रावर्तयद्यां त्रिजगदधिपतिश्श्रीपतिः क्रान्तलोक-

स्तामप्येषाऽतिशेते त्रिभुवनजनताः पावयन्ती पवित्राम् ।

दत्तं तेनेश्वरेण स्वयमुभयविभूतोऽधरत्वं दधानो
 यां दिव्यामेष संपादयति यतिपतिर्मन्दहासच्छलेन ॥ ६१ ॥
 प्राचुर्येण प्रसिद्धिं दिशिदिशि वहते या पवित्रत्वयोगाद्
 धावत्यस्य प्रभावादविहतगतितावैभवाच्च त्रिलोक्याम् ।
 साम्यं मन्दाकिनी साऽप्यनुभवितुमलं नैव यस्याः परासां
 का वार्ता निम्नगानां दिनकरतनयातुङ्गभद्रादिकानाम् ॥ ६२ ॥
 स्नाहिस्नाहीति यत्र प्रकटितकुतुकास्त्रान्ति लोकास्सुदूरा-
 दागत्य स्वात्मपापक्षपणमभिलषन्तस्समन्तादनन्ताः ।
 या तेषां पाप्मराशीन् क्षपयति कृपया मन्दरं मेरुमन्यान्
 मान्यानाकारधन्यान् कुलधरणिधरानप्यतीतान् प्रभूतान् ॥ ६३ ॥
 मृज्याद्योगीन्द्रमन्दस्मितझरलहरी व्याप्नुवन्ती दिगन्ता-
 नत्यन्तैः कान्तिपूरैर्हृदयकुहरगध्वान्तजम्बालजालम् ।
 या वक्तानिस्सरन्ती विजितसरसिजान्मुख्यतां ख्यापयन्ती
 गङ्गां तां लीलयैव क्षिपति चरणतः प्राक्प्रवृत्ताममुख्याम् ॥ ६४ ॥
 इन्द्रः पाता सुराणां परिगतहृदयो मन्युसङ्घैरहल्या-
 जारश्चोरस्समेषामुपकरणततेर्धर्मसाम्राज्यभाजाम् ।
 स्तब्धोऽहङ्कारभूम्ना हरिमवमनुते लोक एनं त्रिलोक्या-
 स्नातारं प्राह मोहादिति किल वहसे मन्दहासं यतीन्द्र ॥ ६५ ॥
 चन्द्रं निन्दत्यजसं रविमवमनुते नैव सम्मन्यतेऽग्निं
 तारा दूराद्धनोति क्षिपति च न चिरात्स्वैरमैरम्मदार्चिः ।
 सौम्यानुस्नान् पवित्रान्दिशिदिशि विशदान् सर्वदैवाभिवर्ष-
 त्तिस्तन्द्रो मन्दहासः प्रहसति सकलानेष तेजःपदार्थान् ॥ ६६ ॥
 श्रीमन् रामानुजार्यं श्रितदुरितहरां दिव्यतेजोमयीं ते
 गीर्वाणा मन्दहासश्रियमनुभवितुं प्राप्तवन्तो धरित्रीम् ।
 सम्यक् संसेव्य भव्यामखिलजनमनोहारिणीं पावनीं तां
 स्तब्धा हर्षेण चित्रार्पितवपुष इव स्थावरत्वं भजन्ते ॥ ६७ ॥

इन्द्रश्चन्द्रः कुबेरो यमरविवरुणाश्शम्भुरम्भोजभूरि-

त्येतेचान्ये च सर्वे त्रिभुवनभवनाः प्राप्य संसेवितुं त्वाम् ।

दृष्ट्वा ते मन्दहासद्युतिमतिललितां विस्मृतात्मान एते

तिष्ठन्ते तततत्र प्रतिदिशमधुना चित्रमित्याहुरेतत् ॥ ६८ ॥

या लोके विष्णुपादोद्भवनमहिमतः केवलेन प्रतीता

गङ्गां तां या सुदूरात्परिहसति सदा बिभ्रती रङ्गनाथम् ।

कावेरीं तां च दूरात्परिहसति मुनेर्मन्दहासो महीयान्

योऽसौ नानाप्रकारैः प्रकटितविभवं विष्णुमन्तर्बिभर्ति ॥ ६९ ॥

शैलं नस्सिन्धुकन्यारमणविहरणस्योचितं दिव्यतेजो-

रूपं कैलासशैलादपि रुचिरतरं कश्चिदुत्पादयेयम् ।

इत्युत्कण्ठासमालिङ्गितहृदयतयेवैष रामानुजार्यो

हर्षाद्भिर्षत्यजस्रं निरुपमसुषमासुन्दरं मन्दहासम् ॥ ७० ॥

आश्चर्याणां गुणानां जनिगृहमनघश्चित्रचारितभूमिः

भव्यो दिव्यप्रभावः परिहसति महानेष मां चेतसेति ।

मन्यन्ते ब्रह्मरुद्रप्रभृतिसुरगणास्सुन्दरं मन्दहासं

दृष्ट्वा नैसर्गिकं ते निजगुणलघुतां भावयन्तो यतीन्द्र ॥ ७१ ॥

औज्ज्वल्यं निर्मलत्वं निरुपमसुषमासुन्दरत्वं समेषा-

मानन्दस्यावहत्वं बुधजनमहितस्यामृतस्योद्ब्रह्मत्वम् ।

एतं चान्यं च भव्यं गुणगणमतुलं मन्दहासस्य चन्द्रः

पश्यन्योगीन्द्र कार्श्यं मुहुरनुभजते चिन्तया दन्तुरस्सन् ॥ ७२ ॥

सर्वैस्संसेव्यते या विवशितहृदयैर्विस्मयस्यातिभूम्ना

तां दिव्यां मन्दहासश्रियमनुभवितुं नैव शक्नोमि जातु ।

यस्मादास्माकदृष्टिं तिरयति सुतरामेष कुक्षिः प्रहृष्टः

पुष्टो वक्षस्तथोच्चैरिति किल कृशतां याति मध्यो यतीन्द्र ॥ ७३ ॥

आसेदुषि त्वयि निषेवितुमात्मनाथं त्वन्मन्दहासकिरणाः परितः स्फुरन्तः।

तस्याङ्गकेषु नवनीतरुचिं वहन्ति सद्यःप्रफुल्लकुसुमस्तबकश्रियं च ॥ ७४ ॥

पादाब्जयोः प्रणमति त्वयि माधवस्य त्वन्मन्दहासकिरणाः परितो विशीर्णाः ।
सद्यस्समर्पितवलक्षतरप्रकुलपुष्पाञ्जलिश्रियमिह प्रतिपादयन्ति ॥ ७५ ॥

आराधनाय भवतः कमलासहायमासेदुषः स्मितसमुज्ज्वलकान्तिपूरः ।
तस्याङ्गकानि परितः प्रसृतो यतीन्द्र विभ्राजिवज्रकवचश्रियमभ्युपैति ॥ ७६ ॥
त्वन्मन्दहासकिरणैः परितो विशीर्णैस्तेजो वमद्भिरमलं धवलं च कामम् ।
व्याप्तादिशोदशविभान्ति सितोज्ज्वलाभिराच्छादित इव दुकूलपरम्पराभिः ।
श्रुतौ वतंसन्ति कवेषु शेखरन्त्युरस्थले पुष्पसरन्ति शार्ङ्गिणः ।
कटौ दुकूलन्ति पदे नखप्रभाश्ररन्ति मन्दस्मितरश्मयस्तव ॥ ७८ ॥

तव मन्दस्मितज्योत्स्नापूरेण परितो वृतः ।

कृष्णोऽपि कामपालत्वमुपेयाद्यतिशेखर ॥ ७९ ॥

त्वन्मन्दहासकिरणैश्छुरितो यतिराज निर्मलैर्धवलैः ।

क्षीरैरभिषिक्त इव प्रतिभाति मुहुश्श्रियो दयितः ॥ ८० ॥

जिह्वाग्र एव सततं नृत्यन्त्यास्सर्वथैव शुक्लायाः ।

मन्दस्मितं यतीन्दोर्विलसति शुक्लप्रभेव भारत्याः ॥ ८१ ॥

अद्यापि तस्मितमुदारमुदस्तसर्वदोषप्रपञ्चमपहस्तितचन्द्रशोभम् ।

अभ्यागतेष्वमृतपूरमिवाभिवर्षच्चित्ते मम स्फुरति संयमिनां वरस्य ॥ ८२ ॥

अद्यापि तस्मितमनर्गलरश्मिजालमाविष्कृतप्रथितचन्द्रमयूखलीलम् ।

अन्तः प्रविष्टभगवच्चरणारविन्दनिष्यन्दिगाङ्गजलपूरमिव स्मरामि ॥ ८३ ॥

अद्यापि तद्यतिपतेर्वदनारविन्दमुद्योतयन्नखिलमञ्चति मानसं मे ।

अन्तः प्रविष्टभगवन्मुखचन्द्रकान्तिपूरो बहिः परिवहन्निव मन्दहासः ॥

तव मन्दहासविषयः प्रबन्ध एषोऽपि मन्दहासशरीम् ।

संपादयेद्बुधानां सहसेति यतीन्द्र विश्वसिमि ॥ ८५ ॥ अथ वा—

तव मन्दहासलहरीमधिकृत्य मया कृतः प्रबन्धोऽयम् ।

मम बुद्धिविभवमखिलं प्रथयन्नयेदमन्दहासशरीम् ॥ ८६ ॥

श्रीवादिभीतिकरवंशमणीयमानगोविन्दसूरिचरणाम्बुजराजहंसः ।

कौण्डिन्यवेङ्कटगुरोस्तनयो नृसिंहः श्रीमन्दहासलहरीमववर्णदेवम् ॥ ८७ ॥

श्रीरामचन्द्रतुष्ट्यै रामानुजमन्दहासलहरीयम् ।
 कौण्डिन्यवंशजनुषा व्यरचि विदा वीरवल्लिनरहरिणा ॥ ८८ ॥
 युगदहनगगनशरयुजि कल्यब्दे श्रीमुखाह्वये चलति ।
 कन्याकृष्णचतुर्थ्या बुधस्य वारे समापदियम् ॥ ८९ ॥
 एतेन मन्दहासस्तवेन रामानुजः कृपासिन्धुः ।
 वरवरमुनिश्च भगवान् मयि प्रकामं प्रसीदतु प्रमनाः ॥ ९० ॥

इति श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

श्रीमते रामानुजाय नमः.

अद्यापिपद्मलहरी

अद्यापि तन्नवसरोरुहपत्रनेत्रं मन्दस्मितेन मधुरं महनीयशोभम् ।
 वक्तुं समुद्यतमिव स्फुरिताधरं ते संमोहनं मम सदा वदनं स्मरामि ॥ १ ॥
 अद्यापि तद्विमलितोज्ज्वलचन्द्रशोभमुत्फुल्लसुन्दरनवाम्बुरुहश्रियं च ।
 दूरे विधूय सकलानपि संभ्रमेण संमोहयद्यतिपतेर्वदनं स्मरामि ॥ २ ॥
 अद्यापि तिष्ठति दृशोरिदमायताक्षमुन्मीलितस्मितमुदञ्चितचन्द्रशोभम् ।
 उत्तुङ्गसुन्दरमनोहरदिव्यनासमग्रं मुनेर्मुखमनङ्कुशकर्णपाशम् ॥ ३ ॥
 अद्यापि तद्यतिपतेर्नयनं स्मरामि चेतोहरं मम विनिर्मलमायतं च ।
 गम्भीरपुष्करसमुत्थसुमृष्टनालसूर्याशुभिन्नकमलोदरसोदरश्रि ॥ ४ ॥
 अद्यापि तद्विमलपङ्कजपत्रजैत्रं कर्णान्तसन्ततविहारविजृम्भमाणम् ।
 प्रस्पर्धमानशफरद्वयतुल्यशोभं चेतोहरं मम सदा नयनं स्मरामि ॥ ५ ॥
 अद्यापि मे हृदयमुज्ज्वलयत्युदीर्णा रामानुजस्य रमणीयललाटलक्ष्मीः ।
 या कान्तिपूरलहरीनिहतान्धकारा नैवाष्टमोन्दुतुलनां सहते कदाचित् ॥
 अद्यापि तद्विमलमुज्ज्वलमूर्ध्वपुण्ड्रं प्रेक्षे सुपार्श्वसुमनोहरसान्तरालम् ।
 लक्ष्मीविहारनिहिताङ्घ्रिसरोजलाक्षापङ्काङ्कसुन्दरनिशारुणचूर्णरेखम् ॥ ७ ॥

अद्यापि तां सपदि फुलतिलप्रसूनशोभासमग्रहरणस्फुरमाणहर्षाम् ।
 कल्पद्रुमस्य लतिकामिव लालनीयां नासां न मुञ्चति मनो मम संयमीन्दोः॥
 अद्यापि मे मनसि नृत्यति संयमीन्दोर्नासा हसन्त्यनुपमं च तिलप्रसूनम् ।
 उत्तुङ्ग एष विषयो न गिरां पथीति स्मेरा यथाऽऽहुरखिलाश्च तथोन्नता या ॥
 अद्यापि तस्मितमुदारमुदस्तसर्वदोषप्रपञ्चमपहस्तितचन्द्रशोभम् ।
 अभ्यागतेष्वमृतपूरमिवाभिवर्षच्चित्ते मम स्फुरति संयमिनां वरस्य ॥ १० ॥
 अद्यापि तस्मितमनर्गलरश्मिजलमाविष्कृतप्रथितचन्द्रमयूखलीलम् ।
 अन्तःप्रविष्टभगवच्चरणारविन्दनिष्यन्दिगाङ्गजलपूरमिव स्मरामि ॥ ११ ॥
 अद्यापि तद्यतिपतेर्वदनारविन्दमुद्द्योतयन्नखिलमञ्चति मानसं मे ।
 अन्तःप्रविष्टभगवन्मुखचन्द्रकान्तिपूरो बहिः परिवहन्निव मन्दहासः ॥ १२ ॥
 अद्यापि मे मनसि दीव्यति कर्णपाशो भूषां विनैव विलसन्त्यतिशेखरस्य ।
 उत्कीर्णसुन्दरसुवर्णमहीध्रतुल्यदिव्यांसलम्बनविलासविजृम्भमाणः ॥ १३ ॥
 अद्यापि मे मनसि माद्यति संयमीन्दोर्दीव्यत्कपोलतलदिव्यमयूखमाला ।
 मोहान्धकारमखिलं प्रतिसंहरन्ती या नित्यमावहति हर्षमहाप्रवाहम् ॥ १४ ॥
 अद्यापि मे हृदयमावृणुते समन्ताद्द्वयेयं यतिप्रवरदिव्यकपोलयुगम् ।
 या मुख्यताऽस्ति मयि तामिह निर्वहेयं कान्त्यादिभिर्गुणगणैरिति भासमानम् ॥
 अद्यापि मे मनसि वर्षति कान्तिपूरं तन्निर्मलस्फटिकदर्पणदर्पजैत्रम् ।
 कर्णप्रकाण्डकलितोज्ज्वलकुण्डलश्रीसंमिश्रणद्विगुणितोलंबणदिव्यशोभम् ॥
 अद्यापि मे हरति मानसमाभिरूप्यात्तद्भूयुगं तव मनोहरचारुलीलम् ।
 ज्याकर्षणातिशयकुण्डलितस्य बिभ्रच्छाङ्गाह्वयस्य धनुषां प्रवरस्य लक्ष्मीम् ॥
 अद्यापि तद्यतिपतेश्चिबुकं विकासि चित्ते मम स्फुरति निर्मथितान्धकारम् ।
 अन्योन्यसक्तपरिपक्वमदिव्यशोभद्राक्षाफलद्वितयरम्यविलासहासि ॥ १८ ॥
 अद्यापि तां यतिपतेर्वदनारविन्दशोभामनन्यसुलभामभिवर्धमानाम् ।
 ज्योत्स्नार्णवीयमहनीयमहाप्रवाहसंभावनीयविभवां मनसा स्मरामि ॥ १९ ॥
 अद्यापि मे हरति मानसमुत्तमस्यच्छत्रानुकारि समवृत्तविशालरम्यम् ।
 प्रद्योतमानकमनीयशिखानिवेशं साम्राज्यसूचकमनुत्तममुत्तमाङ्गम् ॥ २० ॥

अद्यापि मां मदयते तव मेखलेयं काषायमम्बरमुपर्यवभासमाना ।
 सन्ध्यासमुत्थितपयोधरसङ्गतां या विद्युलतां विजयते स्थिरशोभमानाम् ॥
 अद्यापि मे हृदयमेतदलङ्करोति रामानुजार्यं तव दिव्यवलित्रयी सा ।
 सर्वाङ्गसङ्गतनिरन्तरवर्धमानलावण्यसागरतरङ्गपरम्परेव ॥ ३५ ॥
 अद्यापि मे मनसि तिष्ठति संयमीन्दोः काषायमम्बरमनुत्तमरक्तवर्णम् ।
 यो मानताद्विगलितो विषयेषु रागस्नेनानुसेवितमिवासहता वियोगम् ॥ ३६ ॥
 अद्यापि नन्दयति मामिदमूरुयुग्मं चित्ते परिस्फुरदनुत्तमरम्यशोभम् ।
 यस्योपमानविषये न खलु क्षमेत हस्तीन्द्रहस्तकदलीकरमादि सर्वम् ॥ ३७ ॥
 अद्यापि मे हृदयमुन्मदयत्युदीर्णं जानुद्वयं यतिपतेर्जगति प्रतीतम् ।
 ऊर्ध्वभ्रमीयुगमिवातितरां यदिन्वे दिव्याङ्गदीव्यदतुल्युतिनिर्झरस्य ॥ ३८ ॥
 अद्यापि मे नयनयोरियमाविरस्ति जङ्घाऽतिलङ्घितमनोवचनप्रचारा ।
 या चिन्तितता हरति संसृतिघोरसिन्धुजङ्घालतामखिलतोऽपि शरीरभाजाम् ॥
 अद्यापि मे मनसि तिष्ठति सुष्ठु पृष्ठं मध्ये निमग्नमृजु विस्तृतमुन्नतं च ।
 शेषस्य हर्षविकसत्फणसुन्दरस्य पृष्ठश्रियं हरति यद्रुचिरामशेषाम् ॥ ४० ॥
 अद्यापि तन्मुखविभाविजितैस्सरोजैस्संलीनतामिव गतैः प्रतिभासमानम् ।
 सद्यःप्रवालमृदुलारुणमुन्नयामि पादारविन्दयुगलं यतिशेखरस्य ॥ ४१ ॥
 अद्यापि तद्यतिपतेश्वरणारविन्दमुद्गावयामि महितं महदुत्तमाङ्गैः ।
 वज्रध्वजाङ्कुशसुधाकलशातपत्रमत्सीसुरद्रुमसरोरुहशङ्खचिह्नम् ॥ ४२ ॥
 इत्थं यतीश्वरमनोहरदिव्यरूपशोभामभाषत यथानुभवं बुधेन्द्राः ।
 गोविन्दसूरिचरणाम्बुजराजहंसः कौण्डिन्यवेङ्कटगुरोस्तनयो नृसिंहः ॥ ४३ ॥

पादादिकेशपर्यन्तदिव्याङ्गश्रियमद्भुताम् ।

वर्णयन्त्याऽनया स्तुत्या प्रसीदतु यतीश्वरः ॥ ४४ ॥

यतिवरदिव्यवपुश्श्रीवर्णनमधुरामधीयते य इमाम् ।

अद्यापिपद्मलहरीमत्र परत्रापि ते समृद्धयन्ति ॥ ४५ ॥

अद्यापिपद्मलहरी समाप्ता

श्रीमते रामानुजाय नमः.

यतिराजनक्षत्रमाला

स जयति यतिकुलतिलकः प्रहर्षणो यत्कटाक्षपातेन ।
सदनानि सज्जनानां गजाश्वयुक्तानि मोदन्ते ॥ १ ॥
ते खलु धन्या भुवि ये जगदाभरणीभवन्तमभिरामम् ।
पश्यन्ति यतिवरेण्यं सज्जनसुचरित्रपरिपाकम् ॥ २ ॥
कमलभवकार्तिकेयप्रमुखाः के नाम गुणगणानस्य ।
स्तोतुं सहस्रवदनशेषोऽपि यदा न शक्नोति ॥ ३ ॥
तिलकस्तपोधनानामेष मुनिर्विजयते गिरां दूरः ।
यत्पदकमलयुगं तत्परमपदस्याधिरोहिणी भवति ॥ ४ ॥
तिरयति सनकमुखानपि गुणैरुदारैर्मुनाविहापगुणान्* ।
शशमृगशिरसि विषाणं ते खलु पश्यन्ति ये दिदृक्षन्ते ॥ ५ ॥
तेषामुपरि कटाक्षाः पत्युर्यमिनां पतन्ति करुणार्द्राः ।
यैर्जन्मनां सहस्रैः कोटिभिरमलं तपस्तप्तम् ॥ ६ ॥
तव पदसरसीरुहयोस्सकृदवशेनापि यो नमस्कुरुते ।
स पुनर्वसुधावलये नोपैति जनिव्यथां कदाचिदपि ॥ ७ ॥
पितरं मातरमपरानन्यत्सकलं च तृणवदवधूय ।
पुंसि पुराणे भक्तिं पुष्यति यस्त्वां सिषेविषते ॥ ८ ॥
तेनाङ्गनाघनस्तनकलशाश्लेषाभिलाषविमुखेन ।
सहस्रैव भूयते, यः प्रणिनंसति योगिराज त्वाम् ॥ ९ ॥
त्वामितरदुर्जयोद्भटकलिकलुषस्तोमघातिनं भजताम् ।
स्वयमुपनमन्ति विद्या क्षमा यशश्चोज्ज्वलं तेजः ॥ १० ॥
जगति जघन्योऽपि जनस्तव यदि संस्पृश्यते दृगन्तेन ।
मुञ्चति सह वासनया स पूर्वफल्गुन्यगाचारम् ॥ ११ ॥
रञ्जयतस्तव सुगुणैरखिलांश्च गुरून्यतीन्द्र पदसेवा ।
विविनक्ति संसृतेर्बत दुःखोत्तरफल्गुनीरसताम् ॥ १२ ॥

* इह-मुनावपगुणान् ये दिदृक्षन्ते ते खलु शशमृगशिरसि विषाणं पश्यन्ति-इत्यन्वयः ॥

तामपि विमुक्तिमेते हस्तगतां हन्त नाभिमन्यन्ते ।
 सकृदपि येऽनुभवन्ति त्वदङ्गसुषमाञ्जरीलहरीम् ॥ १३ ॥
 रीणा भवन्ति दोषाः कामक्रोधादयोऽखिलास्तस्य ।
 यस्तव पदकमलयुगं नमति विचित्रानुभावस्य ॥ १४ ॥
 स्यन्दन्तां मयि करुणालहरीपरिवाहमेदुरा मधुराः ।
 भवदवलोकाः कमलद्युतिसर्वस्वातिपातिनो भगवन् ॥ १५ ॥
 वन्द्यस्य तव सुरैरपि यतिराज यशःफलानि मधुराणि ।
 अभिनन्दयन्ति सुधियस्सत्कविशाखावलम्बीनि ॥ १६ ॥
 निन्दति चन्द्रमतन्द्रा त्वामनुराधेति यं सखी भणति ।
 वहति मुनिस्तं हृदये परमं पुरुषं मृषागोपम् ॥ १७ ॥
 पदय नयनद्वयं ते श्रुत्यन्त्युगीविहारविश्रान्तम् ।
 ज्येष्ठां प्रथामुपाच्छेति श्रुत्यन्तप्रवणता हि मान्यतमा ॥ १८ ॥
 मान्यस्य तव महद्भिः कलिकलुषोन्मूलनेन मुखचन्द्रः ।
 चोरयति निर्विशङ्कं द्विजराजस्य श्रियं निखिलाम् ॥ १९ ॥
 लाञ्छितमना मुनीन्द्रस्तेन मृषावामनेन मधुरेण ।
 कामप्युद्धता श्रियमजिनाषाढानुसेवनोपनताम् ॥ २० ॥
 तामरसस्य तथेन्दोर्विरुद्धयोरुत्तरोत्तरा सुषमा ।
 अविरोधेन मुखं तव नन्वेषा ढौकने यतीशान् ॥ २१ ॥
 ननु तव यशसा स्वर्गे श्रवणमुखेनोपगीयमानेन ।
 धवलधवले महेन्द्रः किमिदमिति व्याकुलः प्रसभम् ॥ २२ ॥
 भगवन्निषेधनिष्ठानिष्टुरहृदयान्विधून्वतो भवतः ।
 मुखचन्द्रश्चन्द्रमसं विष्णुपदस्थं विधूनयति ॥ २३ ॥
 तिष्ठति वैद्ये यमिनां पत्यौ भवरोगचिन्तनेनालम् ।
 इममन्तरेण तस्य हि शतभिषगनुसेवयापि न निरासः ॥ २४ ॥
 स भवति सहस्रैव हसन् भाद्रपदारोहणेन महनीयः ।
 भगवंस्तव पदकमलं यस्य शिरोऽलङ्करोति सकृदेव ॥ २५ ॥

कृत्स्नं विधूय दुरितं भजन्ति भाद्रोत्तराः परामृद्धिम् ।
 कियदपि यशस्सुधायाः कर्णपुटैर्ये पिवन्ति तव भगवन् ॥ २६ ॥
 वञ्चनपरान्त्रंशंसान्विषयरसैरेव तीव्रमभिभूतान् ।
 भगवन् परिपालय नः केवलकरुणारसोल्लास ॥ २७ ॥
 नक्षत्रमालिकेयं समर्पिता यतिपतेः पदाम्बुजयोः ।
 कीर्तिं प्रचारयन्ती जयतादाचन्द्रतारकं जगति ॥ २८ ॥
 येऽधीयते मनोज्ञां यतिपतिनक्षत्रमालिकामेताम् ।
 त इहानुभूय सुसुखान्यन्ते च परं भजन्ति पदम् ॥ २९ ॥
 श्रीवादिभीतिकरवंशमणीयमानगोविन्दसूरिचरणाम्बुजभृङ्गराजः ।
 कौण्डिन्यवेङ्कटगुरोस्तनयो नृसिंहस्तोषाय वस्तुतिमिमाकरोद्भुवेन्द्राः ॥
 इति यतिराजनक्षत्रमाला ॥

श्रीः

श्रीरामानुजस्तोत्रम्

श्रीमान् रामानुजमुनिवरः केवलेनातिभूम्ना
 कारुण्येन प्रसदनपरः काङ्क्षितानां प्रदाता ।
 सार्वज्ञेन प्रसमरयशाः सद्गुणानां मणीना-
 मम्भोराशिर्गुरुकुलसमाराधितो नस्स पायात् ॥ १ ॥
 पायाद्रामानुजमुनिवरः पावनः पावनानां
 शक्तिज्ञानप्रमुखसुगुणस्तोभसीमाभिरामः ।
 सौन्दर्येण त्रिभुवनमतीतेन सर्वाश्च लोकान्
 कर्षकर्म कषितदुरितः कामनाकल्पवृक्षः ॥ २ ॥
 वृक्षच्छायां वितरति सदा सर्वसन्तापहर्त्री
 पुष्पैर्दिव्यैरमृतमधुरैर्भ्राजमानः फलैश्च ।

सौरभ्येण प्रतिदिशमपि व्याप्नुवानो मनोज्ञः

श्रीमान् रामानुजमुनिरसावेवमीड्यो विभाति ॥ ३ ॥

भाति श्रीमान्यतिकुलपतिस्सैष रामानुजार्यो

यस्याशेषत्रिभुवनसमुज्जीवनायावतारः ।

मूको यस्मादलभत परां मुक्तिमन्यैर्दुरापां

यस्य श्रीमच्चरणवरणाद्ब्रह्मरक्षोऽपि मोक्षम् ॥ ४ ॥

क्षन्तुं मन्तून्प्रभवति परः कोनु कालुष्यभाजां

श्रीमद्रामानुजमुनिवराद्भव्यकारुण्यपूर्णति ।

तस्मादेनं वरय हृदय क्रूरसंसारसिन्धौ

निर्ममानां भवति शरणं नान्यदत्राखिलानाम् ॥ ५ ॥

नानाशास्त्रश्रमविमलया प्रज्ञया सावधानाः

संसेवन्ते सततमपि संसारमोक्षाभिलाषाः ।

त्यक्त्वा रामानुजमुनिवरं मानवा माधवं ये

तेषां मुक्तिर्भवति यदिवा नेति सन्देह एव ॥ ६ ॥

वन्दारूपां वरदमखिलोज्जीवनायावतीर्ण

कारुण्येन प्रसृमयशश्चेतिताशावकाशम् ।

कल्याणानां कमपि निलयं केऽपि रामानुजार्य

काङ्क्षन्ते चेत्करवदरतामेति मुक्तिर्महार्हा ॥ ७ ॥

अर्हणामप्यखिलजगदुज्जीवकानां गुरूणां

यत्संबन्धो जयति नितरां नित्यमभ्यर्थनीयः ।

तस्माद्रामानुजमुनिवराद्भव्यषाड्गुण्यपूर्णा-

दन्यः को वा भवति मम संरक्षणाय प्रगल्भः ॥ ८ ॥

भद्रं भद्रं भवतु भगवन् भूयसे मङ्गलाये-

त्याशासानाश्चरणयुगलीं यस्य देवाश्चरन्ते ।

सोऽयं रामानुजमुनिरकूपारसारायितश्री-

नाथप्रेमाविलविमलधीरस्तु नस्तुप्रसन्नः ॥ ९ ॥

सन्नश्छन्नो भवति भजतां घोरसंसारसिन्धु-

र्यस्य ज्ञानाद्यखिलसुगुणस्तोमराशेः पदाब्जम् ।

कारुण्येन प्रबलवृजिनस्तोमभाजां च भव्यः

सोऽयं रामानुजमुनिवरो हन्त दिव्यप्रभावः ॥ १० ॥

भावो भूयान् भवति भजतां दृष्टमात्रे नराणा-

मंहस्संहत्यभिहतिजुषां चापि रामानुजार्ये ।

सद्यस्तेषां सकलदुरतस्तोमनिर्मुक्तिरारा-

दभ्यागच्छत्यथ खलु फलप्राप्तिरेषां करस्था ॥ ११ ॥

स्थानं यत्तत्परमममलप्राप्यमाहुर्महान्त-

स्तेषामेतत्करगतमथोपेक्ष्यतामेव याति ।

येषां रामानुजमुनिवरश्चक्षुषोर्गोचरत्वं

प्राप्तो भव्यैर्गुणमणिगणैर्भ्राजमानो महात्मा ॥ १२ ॥

मानातीतप्रथितविभवे माननीये महाहै-

र्माधुर्येण प्रतिहतसुधावैभवैस्सूक्तिसारैः ।

पद्माभर्तुः प्रकटितमहोदारसाम्राज्यसीम्नि

श्रीमद्रामानुजमुनिवरे मोदतां मानसं मे ॥ १३ ॥

मेदश्छेदः फलति सुतरामिष्टसिद्धिर्भवेद्वा

नो वा तेषां तपसि नियमैर्दुष्करे ये प्रवृत्ताः ।

अत्रामुत्राप्यखिलफलसंसिद्धिरेषां करस्था

येषां रामानुजमुनिवरश्रीपदाम्भोजसेवा ॥ १४ ॥

सेवाहेवाकिषु विधिशिवेन्द्रादिवृन्दारकेषु

श्रीमद्रामानुजमुनिवरश्रीपदाम्भोजयुग्मे ।

दूरादूरादिति किल समुत्सारणैरन्तरङ्गा

निर्धून्वन्ति प्रकटितघनप्रेमसीमाभिरामाः ॥ १५ ॥

रामा रम्यास्सुरपतिमहोद्यानसीमासु हेमा-

म्भोजोदारप्रगुणसरसीराजमानासु रन्तुम् ।

को वा रामानुजमुनिपदाम्भोजसेवारसज्ञः

काङ्क्षेद्विष्यं परमपि पदं नैव रोचेत यस्मै ॥ १६ ॥

यस्मै रामानुजमुनिवरश्रीपदाम्भोजसेवा-

हेवाकेन क्षपितदुरितस्तोमनित्योज्ज्वलाय ।

देवास्सर्वे विधिशिवमुखास्त्वञ्जलिं कल्पयन्ते

तस्योदारः कथमिव गिरामध्वनि स्यात्प्रभावः ॥ १७ ॥

भावस्थैर्यं भवतु भगवन् ! पादपाथोजयोस्ते

श्रीमन् रामानुजमुनिवरेत्याद्रियन्ते महान्तः ।

यस्य श्रीमच्चरणकमलद्वन्द्वसेवासमृद्धिं

नित्योत्कण्ठानिभृतहृदयाः श्रेयसे नस्स भूयात् ॥ १८ ॥

भूयाद्भूयः पदकमलयोस्तस्य रामानुजस्य

प्रेमस्नेहक्रमविसृमरोदारभक्तिप्रकर्षः ।

भूत्वा भव्यो वरवरमुनिर्भूयसा भासमानो

रक्षत्यस्मान् रुचिरकरुणासारपूरोदधिर्यः ॥ १९ ॥

यस्मिन् भक्तिप्रवणमनसामेव रामानुजार्यः

कारुण्यस्य प्रजननगृहं कामपूरः प्रसीदेत् ।

प्राहुस्तत्त्वप्रविमलधियो यं तमेवावतीर्णं

वन्द्यस्सोऽयं वरवरमुनिर्वर्धतामूर्जितश्रीः ॥ २० ॥

गोविन्दसूरिचरणाम्बुजराजहंसः कौण्डिन्यवेङ्कटगुरोस्तनयो नृसिंहः ।

श्रीवोरवल्लभमिजनस्सुजनैकबन्धुः प्राह स्म विंशतिमिमां यतिशेखरस्या॥२१॥

इति श्रीरामानुजविंशतिर्नाम श्रीरामानुजस्तोत्रम् ॥

राधामाधव जानुलम्बिसुभुजं जम्भारिमुख्यैस्तुतं

प्रामुख्यं गतमाश्रवेष्वथ मुनिव्रातैर्मुहुस्सेवितम् ।

नौमि त्वां वरपूरणेषु नमतां धौरन्धरीमास्थितं

शक्त्या विश्रुत दुष्कृतं जहि महायज्ञ स्वभूतोऽसि ते ॥ [स्थबन्धः]

श्रीः

●श्रीरामानुजमन्दहासलहरी

अद्यापिपद्यलहरी

श्रीरामानुजस्तोत्रं च

इदं

श्रीकैरविणीनित्यवासरसिकेन

अ. वी. नृसिंहाचार्येण

विरचितं

दिवान् बहदूर्, यम् . ओ. पार्थसारथि अय्यङ्गार् स्वामिनां
धर्मद्रव्यसाहायकेन

ज्ञानपण्डित मुद्राशालायां

मुद्रितं

विजयतेतमाम् .

श्रीः

श्रीवकुलभूषणमालिकाशतकम्

श्रीनाथमानसमधुव्रतमाननीयसूक्तेः कवेर्हि मधुरस्य विभावनीयः ।
कोऽप्यद्भुतस्सुरभयत्वनवद्यगन्धश्चेतश्चिरं शठरिपोर्वकुलस्रजो नः ॥ १ ॥

आघ्राय यं न खलु जिघ्रति जन्मगन्धं प्राणी कदाचिदपि पापशतानुवृत्तः ।
गन्धस्स एष सुरभिर्जयताच्छठारेः कण्ठावलम्बिनवकेसरदिव्यदाम्नः ॥ २ ॥

दुर्वारोषविषयाहिविषोपलीढं सञ्जीवयत्यपि जनं निजयोगतो यः ।
आप्याययत्विह स एष परीमलोऽस्मानुन्निद्रकेसरसरप्रसृतश्शठारेः ॥ ३ ॥

आक्रान्तदिग्बलयमस्तमितान्यगन्धं व्याकीर्णषट्पदरुतं व्यपवृत्तदोषम् ।
प्रत्युद्भजत्वविजहत्प्रेणयं शठारेः प्रत्यग्रकेसरसरप्रभवस्सुगन्धः ॥ ४ ॥

लक्ष्मीमुखाम्बुरुहनिश्वसिताधिवासप्राप्तोदयस्य तिलकस्य मृगीमदस्य ।
रङ्गेशितुर्बहुमतस्स परीमलोऽस्मानभ्येतु केसरसरस्य शठाभियातेः ॥ ५ ॥

सौरभ्यमुत्किरदिव द्रविडागमोक्तेस्सर्वेश्वरस्य गुणगन्ध इवोपसर्पन् ।
दुर्वासनां तिरयतादिह देहभाजामामोद एष शठजिद्वकुलस्रगुत्थः ॥ ६ ॥

अव्याजमात्मनिवहानधिवासयद्भिरज्ञातपूर्वघनगन्धरसप्रवाहैः ।
आप्लाव्यतां शठजिदाभरणायमानप्रत्यग्रकेसरसरप्रसरन्मरन्दैः ॥ ७ ॥

प्रव्याहरद्विरिव भृङ्गरुतैस्त्रिवेदीं स्वैरागतैः प्रतिपदं कृतिनः पुनानैः ।
विप्रोक्तमैः परिमलैरिव नाथवन्तस्सन्दृढदामवकुलोद्गलितैश्शठारेः ॥ ८ ॥

आप्लाव्य दिव्यसलिलेष्विव ताम्रपर्ण्या आसेव्य भक्तहरिचन्दनमादिनाथम् ।
निर्गच्छतेव पवनेन निबद्धसख्यं सौरभ्यमेतु शठजिद्वकुलस्रजो नः ॥ ९ ॥

हस्त्यद्रिनाथकरुणामृतनित्यसेकैरालीढशैत्यरसमस्तमितोरुतापम् ।

सौरभ्यमानयतु नः परमं प्रहर्षं माल्यानुविद्धवकुलप्रसृतं शठारेः ॥ १० ॥

लक्ष्मीस्स्वयं समुपजिघ्रति यत्सरागं संवेलितभ्रु सविलाममिवाहिनेर्ष्यम् ।

तत्सौरभं दिशतु नः प्रमदं शठारेर्दामानुबद्धविकसद्वकुलादुदीर्णम् ॥ ११ ॥

श्रीरङ्गराजकरुणामृतनिम्नगान्तःपङ्केरुहायितदृगञ्चलपीतमुक्तौ ।

पारम्परी परिमलस्य पुनःपुनर्मां पर्येतु केसरसरप्रसृता शठारेः ॥ १२ ॥

आक्रम्य शश्वदभितो हरितस्समायानामोद एष शठजित्सरकेसराणाम् ।

कर्मानुवृत्तजननीजनगर्भवासक्लेशं निगृह्य विनिहन्तु ममाविषह्यम् ॥ १३ ॥

व्याघूर्णिताश्रितमनोरथवीचिमालो व्याकीर्णकृष्णपदकान्तिनवप्रवालः ।

मत्तद्विरेफरुतकैतवमन्द्रनादो जीयाच्छठारिसरकेसरसौरभाब्धिः ॥ १४ ॥

व्यावेष्टमानहरिचन्दनसान्द्रलीढमात्मान्तरस्य ललितं मलयस्य विभ्रत् ।

स्यात्सौरभं शठजिदाभरणायमानप्रत्यग्रकेसरविनिर्गलितं मुदे नः ॥ १५ ॥

व्याविद्धकेसरकलापविनूतनगन्धस्तीक्ष्णः परासहतयेव हरेः शठारेः ।

अत्युत्कटानविनयेन मदेन दोषान् स्तम्बेरमानिव समाकुलयत्वभीक्षणम् ॥ १६ ॥

निष्यन्दमानमकरन्दमदप्रूरैरालक्षितो वकुलमालिकया निबद्धः ।

श्रुत्यन्तयोजितपराङ्कुशदर्शनीयो गन्धद्विपो विजयतां कलितोन्नतश्रीः ॥ १७ ॥

व्याकीर्णषट्पदरुतैर्मधुरैश्श्रुतीनां व्यासङ्गिभिस्समुदितोज्ज्वलमाधवश्रीः ।

गन्धस्स एष वकुलानुसृतश्शठारेश्चेतांसि नः प्रतिपदं मदयत्वमन्दम् ॥ १८ ॥

प्रत्युद्गतश्च कमलाकरपद्मगन्धैस्सम्भावितः परिमलैर्वनमालिकायाः ।

व्यामोहकस्सपदि वेङ्कटशैलभर्तुर्गन्धोऽभ्युपैतु शठजित्सरकेसराणाम् ॥ १९ ॥

पद्मालयाकुचतटीपरिरम्भणेऽपि स्पर्शानभिज्ञमिव यत्कुरुते मुकुन्दम् ।

तत्सौरभं दिशतु नश्श्रयमत्युदारामम्लानकेसरसरोद्गलितं शठारेः ॥ २० ॥

आघ्राय यत्स भगवानपि विस्मृतात्मा रागं निजं श्लथयतीव शनैः प्रियायाम् ।
भूषाप्रफुल्लवकुलोद्भलितं शठारेस्तत्सौरभं सपदि पुष्प्यतु संपदं नः ॥ २१ ॥

वैराग्यमभ्यसितुमादिशतीव योगं सत्त्वोत्तरं यदिह सत्त्वमयस्य पुंसः ।
तत्सौरभं वकुलमाख्यभवं शठारेरोद्धुं व्यवस्यतु गतिं भविनामधस्तात् ॥ २२ ॥

आनन्दनानि भुवनेऽखिलवैष्णवानामाप्यायनान्यनितरप्रवणेन्द्रियाणाम् ।
प्राय्यासुराभरणकेसरसौरभाणां लीलागतान्यनुकलं शठविद्विषो नः ॥ २३ ॥

नित्यं परं मधुकरा इव नारदाद्या आलापनैश्श्रुतिसुखैरुपवीणयन्ति ।
यत्तत्पराङ्कुशविभूषणकेसराणां सौरभ्यमानयतु नः परमं प्रमोदम् ॥ २४ ॥

नित्याश्रयाच्छठरिपोत्सरकेसराणामुद्गायतां मधुलिहां द्रविडागमोक्तीः ।
त्रिस्थानसञ्चरणसंभृतकौशलेन स्थीयेत नश्श्रुतिपथे ध्वनिना सुखेन ॥ २५ ॥

पुष्पाञ्जलिं समवकीर्यं गते शठारिप्रत्यग्रकेसरसरच्छलसूत्रधारे ।
कर्णौ निषिञ्चतु ममाद्य सुखामृतौघैर्गीतध्वनिर्मधुकरीमिषलासिकायाः ॥ २६ ॥

कृष्णे रसप्रणयिनि द्रविडागमोक्तेर्भूषासु केसरसुगन्धभृतश्शठारेः ।
भृङ्गात्मना मधुरिमाधरितामृतस्य साम्रश्च झङ्कृतिनिनादितमस्तु भूत्यै ॥ २७ ॥

श्रीमत्पराङ्कुशविभूषणकेसरस्रग्ग्यालोलभृङ्गकुलझङ्कृतिधीरनादः ।
पापौघवध्यपटहत्वमियात्कुदृष्टेर्निर्भेदनः प्रकृतिकर्कशहृत्पुटस्य ॥ २८ ॥

आमोदलोलुपमधुव्रतझङ्कृतानि व्याकोचकेसरसरस्य शठामियातेः ।
कैङ्कर्यसम्पदुपयानविधानभूषासंशिञ्जितप्रियसखानि हृदे स्वदन्ताम् ॥ २९ ॥

दूरीकृतारतिकथान्यनिशानुभूतान्यप्यात्मनां श्रुतिसुधारससेचनानि ।
स्युः कर्णयोर्मम पराङ्कुशकेसरस्रग्ग्यासङ्गिभृङ्गविरुतानि निरन्तराणि ॥ ३० ॥

शेषे च तिन्त्रिणितयाऽनुगते मुकुन्दे जाते शठद्विषि पुनर्वनमालिकायाः ।
रूपे च केसरसरे निगमैर्निलीनैर्भृङ्गैः कृतस्तुतिरवस्स्वदतां हृदे नः ॥ ३१ ॥

गर्भेऽम्बुजाक्षनिरुपाधिकृपाभिषेकालब्धोदयस्य कृतिनश्शठभेदनस्य ।

अम्लानकेसरसरानुसृतालिनीनामालापनध्वनिरुदञ्चयतान्मुदं नः ॥ ३२ ॥

श्रीमत्पराङ्कुशभुजान्तरकेसरस्रग्दोलाविहाररसिकैर्मिथुनैरलीनाम् ।

आकण्ठपीतमधुभिर्मधुरं प्रगीता हिन्दोलगीतिरिह यच्छतु नः प्रमोदम् ॥ ३३ ॥

भग्नैर्मनोरथशतैश्च तथेन्द्रियाश्चैर्गन्धद्विपैरपि विरुद्धगतैस्तथाऽन्यैः ।

शान्ते कलौ च शठजिह्वकुलस्रगन्तलीनालिङ्गङ्करणशङ्खरवो मुदे स्यात् ॥ ३४ ॥

भूत्वाऽलिनस्सपदि संश्रितचेतनानां दोषा अपीह शठजित्सरकेसरेषु ।

तद्वत्सलत्वमिव ये सुरुतैस्तुवन्ति श्रोत्रे ममास्तु मधुरस्तदुदारनादः ॥ ३५ ॥

पुण्याहघोषमधुरः प्रथमप्रवेशे विश्वाभिनन्द्यविभवोपनतेः प्रपत्तेः ।

झङ्कारधीरनिनदोऽस्तु सुखाय नित्यं मालानुविद्धवकुलेष्वलिनां शठारेः ॥ ३६ ॥

रोदोन्तरालमभिपूर्य दिशागजानां विश्रम्य कर्णकुहरेषु विनिस्सृतोऽसौ ।

धीरध्वनिर्मधुलिहां सुखयत्विहास्मान्म्लानकेसरसराश्रयिणां शठारः ॥ ३७ ॥

अभ्यस्यतः प्रणवमच्युतपाञ्चजन्यान्नादात्मकं मधुलिहां निवहस्य धीरः ।

झङ्कार एष शठजित्सरकेसरान्तस्संवासिनां दिशतु नस्सततं शुभानि ॥ ३८ ॥

भाग्याक्षराणि सुरभीकुरुते श्रितानां योगेन यः सकृदितेन निजेन लोके ।

भूयात्स एष मम मूर्ध्नि मुहुश्शठारैर्भूषासुकेसरपरागकणः परार्ध्यः ॥ ३९ ॥

दिक्कामिनीवदनगण्डतलीकुचेषु स्थित्वा क्षणं रचितचित्रकपत्रलीलाः ।

एत्याम्बरं च पटवासतया शठारेर्मालासुकेसरपरागकणाः प्रथन्ताम् ॥ ४० ॥

आच्छादिताम्बरमलक्षितपद्ममित्रमन्योन्यघट्टननिनादिशिलीमुखौघम् ।

जन्याङ्गणं जगदिवाकलयन् कलिघ्नः स्तान्नश्शठारिसरकेसरपुष्परेणुः ॥ ४१ ॥

रागं वहन्निव हि मित्रकराभिमर्शात्सिन्दूरविभ्रमकरः करिणां दिशासु ।

कालेषु विष्णुपदरञ्जयिता मुदे स्याद्रेणुर्महान् वकुलपुष्पभवश्शठारेः ॥ ४२ ॥

कोणेषु हन्त हरितां सभयं निलीनान्दोषान्विचित्य विनिहन्तुमिवाश्रितानाम् ।
उद्योगमाकलयतां रजसां प्रसादो भूयाच्छुभाय शठजित्सरकैसराणाम् ॥ ४३ ॥

श्रीमत्पराङ्मुखविभूषणकेसरस्रङ्गनिर्यन्मरन्दरसपूरतरङ्गिणीनाम् ।
उद्दामसैकतविलासभृतः परागा उत्कण्ठयन्त्वविरतं हृदयं मदीयम् ॥ ४४ ॥

निर्यन्मरन्दरसपूरमहार्णवान्तर्द्वीपान् स्वराशिभिरिवाभिनवान् सृजन्तः ।
उन्निद्रकेसरसरप्रसृताश्शठारेर्भक्तान्मृदूर्णुनुविषन्तितरां परागाः ॥ ४५ ॥

उन्मज्जनैरधिभवाब्धिनिमज्जनैरप्युत्पादितातिपरिविह्वलितात्मनां नः ।
तीरं दृढं शठरिपोस्सरकेसरान्तर्निष्ठयूतरेणुमयमस्तु चिरेण लब्धम् ॥ ४६ ॥

स्वीयैः कणैः परिवहन्मकरन्दपूरैर्द्वीपान्तराण्यपि बृहन्ति पयोनिधीश्च ।
निर्माय नूतमिव मण्डलमन्यदुर्व्या निर्मितसताद्वकुलमालयरजश्शठारेः ॥ ४७ ॥

कृष्णा कचिन्मधुलिहां द्युतिभिश्च रक्ता भानोः करैः कचन धूसरिता प्रकृत्या ।
चित्रा परागपटला सरकेसराणां द्वेष्टुश्शठस्य वितितानयिषत्वभीक्षणम् ॥ ४८ ॥

यत्स्पर्शनं मधु च यन्मिलितं यदीयं रूपं च यत्परिमलं च यदाश्रितानाम् ।
शब्दोऽधुना मधुलिहां च ममेन्द्रियार्थास्तज्जीयतां वकुलमालयरजश्शठारेः ॥ ४९ ॥

तीर्थाभिषेकजविशुद्धिमिहादधानास्पर्शैर्निजैस्तनुभृतां घटितैरकस्मात् ।
ता रेणवो वकुलमाल्यभुवश्शठारेस्स्युर्नशिरस्सु सुगमाशिरसि श्रुतीनाम् ॥ ५० ॥

स्रोतस्विनी मधुरसस्य शठारिमालाव्याविद्धकेसरसुमप्रकरोद्धतस्य ।
सूक्तेः कवेश्च मधुरस्य रसस्य मैत्रीमासेदुषी व्यतिपतेत्कथमस्मदुक्तीः ॥ ५१ ॥

विष्णोः पदं समवगाह्य शठारिवक्षोग्रैवेयकेसरमरन्दरसप्रपूरा ।
आश्लिष्टाशुपतसङ्गतया विशुद्धा मन्दाकिनी मम वचस्सरणिं परीयात् ॥ ५२ ॥

गण्डूषितैर्मधुकरप्रकरैश्शठारेरुद्दामदामवकुलोद्भूतैरपूर्वैः ।
स्वादोत्तरैस्सुरभिलैश्शिशिरैर्मरन्दैस्सम्पद्यतां मम चिरं रसना रसज्ञा ॥ ५३ ॥

विष्णोः पदे सुविपुले प्रसृता शठरेर्मांलासुकेसरमरन्दरसस्रवन्ती ।
 पापापहा तनुभृतां प्रणयान्मदीयां वाचं सखीमिव परिष्वजतां स्वकीयाम् ॥ ५४ ॥
 सेकात् कृपामृतरसेन निरन्तरेण म्लानेरसङ्गतकथात्सततं शठरेः ।
 उत्फुल्लकेसरसरात्प्रसृता मरन्दस्रोतस्विनी परिपुनातु गिरं मदीयाम् ॥ ५५ ॥
 उच्चैःप्रतिध्वनितभूमिनभोन्तरालव्यालोलवीचिकरतालमिवोच्चलन्ती ।
 अभ्रंलिहा शठरिपोस्स्फुटकेसरस्रङ्माध्वीधुनी पिपविषेन्मधुरा मदुक्तीः ॥ ५६ ॥
 आढ्यं तरङ्गमनुरागरसश्शठरेर्ग्रेवेयकेसरसुमच्छलया प्रणाल्या ।
 सा निर्गता ह्यनुजिघृक्षितसर्वलोका पूता पुनातु मकरन्दधुनी मदुक्तीः ॥ ५७ ॥
 आपूर्य यन्मधुकरीवदनानि पूर्वं पश्चात्स्वयं मधुरै रसिकैस्सयाचजम् ।
 आस्वाद्यते मधु परं स्वदतां हृदे नः श्रीमच्छठारिसरकेसरनिर्गतं तत् ॥ ५८ ॥
 मध्येपुरं शठरिपोर्दहरान्तरिक्षे पद्मास्रबिम्बमभितः परिवेषदृश्यात् ।
 प्रत्यग्रकेसरसरादुदितो मरन्दासारस्स एष शिशिरीकुरुतेऽद्य विष्णुम् ॥ ५९ ॥
 तापत्रयीमपहरत्यखिलात्मचेतोभूमिं निषिञ्चति मुहुः परया स्ववृष्ट्या ।
 ज्ञानाङ्कुरानपि च कन्दलयत्यमन्दं स्रङ्गनद्धकेसरमरन्दरसश्शठरेः ॥ ६० ॥
 माल्यावबद्धवकुलप्रसरन्मरन्दस्रोतस्विनी शठरिपोर्भुवनेषु नित्यम् ।
 सुक्षेत्रिणां फलमनल्पमपि प्रकल्प्य भक्तेरवग्रहमपाकुरुते हरेर्नः ॥ ६१ ॥
 स्रङ्गनद्धकेसरसुमानि शठाभियातेरङ्गीकृतप्रणयिनीनवविभ्रमस्य ।
 भावं प्रियाय विनिवेदयितुं हृदि स्वे भान्त्यक्षराणि लिखितानि बहिर्हियेव ॥ ६२ ॥
 पत्यौ श्रियो विरचितागसि साभ्यसूयं रागात्स्वयं शठरिपौ धृतनायिकात्वे ।
 माल्यानुबद्धवकुलप्रसवाः पृषत्का ज्यायोजिता इव विभान्ति मनोभवेन ॥ ६३ ॥
 अन्तर्निलीनमधुलिण्मिथुनानि मालासन्दब्धकेसरसुमानि सुयोजितानि ।
 विष्णोश्श्रिया विहरतो विविधैस्स्वरूपैराबद्धवीथि नवकेलिगृहाणि मन्ये ॥ ६४ ॥

षड्भिर्दलैः कतिचनाष्टदलैश्च युक्तान्युत्फुल्लकेसरसुमानि सुयोजितानि ।

मालये शठद्विष इव प्रतिमान्ति भूषारूपाणि निस्तुलमहांसि सुदर्शनस्य ॥ ६५ ॥

नक्षत्रविभ्रमभराणि च ताम्रपर्णीसञ्जातमौक्तिकसमञ्चितसौहृदानि ।

जेतुश्शठस्य सरसग्रथितानि सद्यः प्रोत्फुल्लकेसरसुमानि जयन्ति नित्यम् ॥ ६६ ॥

यान्यक्षराणि मधुरस्य कवेस्तवस्य जातानि केसरसुमानि सुमाल्यगानि ।

जेतुश्शठस्य किल तानि परिष्क्रियार्थान्यामोदमार्दवमुखात्मगुणैर्जयन्ति ॥ ६७ ॥

सोढं गुणेन बत बन्धनमात्मनः प्राक् सोढः पुनर्निशितसूचिकयाऽपि वेधः ।

उत्फुल्लकेसरसुमप्रकरेण नित्यं भूषात्मनैव हि गुरुं श्रयितुं शठारिम् ॥ ६८ ॥

सूक्तिं निषिञ्चति मरन्दरसैः कवीनां वर्णांश्च सौरभयति स्वपरागलेशैः ।

स्वेनात्मना ननु विभूषयति प्रबन्धं माल्यानुविद्धवकुलप्रकरश्शठारेः ॥ ६९ ॥

नित्यं स्वकीयमकरन्दरसप्रपूरैः पुष्टैश्श्रितालिभिरभिष्टुतसद्गुणौघः ।

जेतुश्शठस्य हृदयं प्रविगाहमानस्सङ्गद्वकेसरसुमप्रकरः प्रभुर्नः ॥ ७० ॥

बद्धः श्रियोऽलिभिरपाङ्गविलोकनानां विद्धो भुवः प्रणयरोषभरैर्वचोभिः ।

मुग्धो हरिर्वहति यच्छिरसा प्रभुर्नस्तत्कैसरं शठरिपुच्छलनायिकायाः ॥ ७१ ॥

विद्धस्स्वयं स्तनभरेण च दृग्विलासैर्मुग्धश्श्रयःपतिरपूर्वरसेन यस्याः ।

तस्याः पुनश्शठरिपुच्छलनायिकायास्सकैसरात्किमितरस्वदतां हृदे नः ॥ ७२ ॥

क्रीतो रसेन पुरुषोत्तम एव यस्यास्स्वभ्युन्नतं स्तनतटं न विहातुमीशः ।

तस्या विहाय शठजिच्छलनायिकायास्सकैसरं कनु मनांसि सतां विशेषुः ॥ ७३ ॥

माधुर्यसौरभसमञ्चितसौकुमार्यैर्युक्तां गुणैरनुसृतां फणितिं कवीनाम् ।

जेतुश्शठस्यमधुपावृतकेसराणां मालामनन्यशरणश्शरणं प्रपद्ये ॥ ७४ ॥

क्रीतो हर्गिर्निजविभूतियुगेन साकमक्लिष्टमेव हि यदीक्षणविभ्रमेण ।

तस्या विनिर्जितशठच्छलनायिकाया उत्फुल्लकेसरसरेण वयं सनाथाः ॥ ७५ ॥

आसेदुषशठजितो ^{दृढ} जठरान्तरिक्षं छन्दोमयस्य महसः परिवेषरूपः ।

उत्फुल्लकेसरसरस्स्वमरन्दपूरासारैरवग्रहमपाकुरुतात् कृपायैः ॥ ७६ ॥

विस्मृत्य सर्वमपि हन्त रसातिरेकादभ्येत्य कामपि दशामिह नायिकायाः ।

यश्श्रीधरं ह्यनुबभूव शठामियातिस्तस्य प्रफुल्लवकुलस्रजमाश्रयामः ॥ ७७ ॥

मत्तध्वनद्भ्रमरसन्ततिभिः परीता कालीव दैत्यगणसंहरणोद्यतोऽग्रा ।

जेतुश्शठस्य वकुलस्रगियं निरस्यत्वन्ते नृणां यमभटोद्भटदर्शनातिम् ॥ ७८ ॥

वृत्तिं प्रकल्प्य मम हन्त यदिन्द्रियाणां स्वस्मादनन्यविषयं किल मामकार्षीत् ।

तद्ब्रह्मणोऽपि परमात्परमं शठारेर्माल्यं हि कैसरमिदं कुलदैवतं नः ॥ ७९ ॥

अस्मत्पितामहवरैस्तपसाऽऽर्जितं प्राक् पश्चात्तनैरपि सुरक्षितमस्मदीयैः ।

अस्मत्कृते वकुलमाल्यमयं शठारेस्माकमस्ति धनमत्र परत्र भोग्यम् ॥ ८० ॥

कस्मै फलाय कमुपेत्य कदर्थनार्थैरभ्यर्थनैः किमिति जन्म कदर्थयामः ।

अक्षय्यमस्ति धनमस्त्यपि दैवतं नस्सर्वार्थिदं वकुलमाल्यमयं शठारः ॥ ८१ ॥

प्राचां प्रसूर्जनयिता वनितास्सुताश्च भूतिश्च सर्वमपि यच्चरणाब्जयुग्मम् ।

तस्यैव नश्शठरिपोस्तकलं तदेकं प्रत्यग्रकेसरमयाप्रपदीनमाल्यम् ॥ ८२ ॥

यद्भूषयत्यविरतं यतिराजमौलिं तत्त्वं परं सुरभयत्यपि नित्यमङ्घ्र्योः ।

सर्वस्वमप्यहह नस्तदिदं शठारेर्जेजीयतां वकुलदाम समग्रभूम ॥ ८३ ॥

नित्यं च मूर्ध्नि भुजयोश्च भुजान्तराले भूयात्स केसरसरश्शठवैरिणो नः ।

यो द्रामिडागमरसौघमिहाभिवर्षत्युद्वेलसान्द्रसमुदीर्णमधुच्छलेन ॥ ८४ ॥

रूपं तदेतदिह कारितपःफलस्य मुक्ताफलं धृतनवाकृति ताम्रपण्याः ।

किंनित्युदारहृदयैः प्रवितर्कितस्य धाम्नो जयत्यहह केसरदाम दिव्यम् ॥ ८५ ॥

संभाव्यते सभयमेव निजोत्तमाङ्गैर्यत्सूरिभिर्यतिपतिप्रमुखैश्शठारेः ।

तद्दाम कैसरमुदञ्चितसौकुमार्यं नः क्लिश्यते बत मुहुः परुषैर्वचोभिः ॥ ८६ ॥

या केसरैः पुलकिता मकरन्दपूरैः स्विन्ना स्वयं शठरिपोरिव नित्ययोगात् ।
 माला हि सा वकुलपुष्पमयी मनोज्ञा केषां मनोमधुरैरसिकैर्न वने ॥ ८७ ॥
 मुक्ताफलानि परिगृह्य तरङ्गहस्तैः पर्येति सेवितुमना इव ताम्रपर्णी ।
 यद्गोसहस्रविनिर्गतविष्णुतत्त्वं दामास्तु तस्य वकुलोलसितं श्रिये नः ॥ ८८ ॥
 यद्भूषणं समुचितं कुरुकानगर्या मुक्ताफलं समुदितं किल कारिवंशात् ।
 तद्धाम भूषयति यद्वकुलप्रसूनं तस्यास्तु दाम हृदि संभृतसौरभं नः ॥ ८९ ॥
 सेव्या हि नः प्रतिपदं प्रणतोत्तमाङ्गैस्तुत्याऽपि नित्यमिह नस्सरसैर्वचोभिः ।
 या देवता वकुलमाल्यमयी शठरेर्दृश्याऽपि सैव नयनैर्मधुराकृतिर्नः ॥ ९० ॥
 मायामहो गुणमयीं प्रथमस्य पुंसो मायाविनः किल विजित्य तमो विनिघ्नन् ।
 गोभिस्स्वयं दशशतीभिरुदित्वरस्य स्रक्केसरस्य जयतीह शठारिभानोः ॥ ९१ ॥
 चन्द्रस्सरोरुहयुगं नवकल्पवल्ली ज्योत्स्ना च मौक्तिकमणिप्रवरः प्रवालः ।
 संभूय यत्र महसि प्रतिभाति सर्वं तस्यास्तु केसरसरो हृदि भूषणं नः ॥ ९२ ॥
 शुण्डायुगं सकमलं च दरस्त्रिरेखस्तारापथश्च वटपत्रमथो हृदश्च ।
 आभाति यत्र महसि प्रतिपन्नरूपे तस्यास्तु नस्सुरभिला हृदि केसरस्रक् ॥ ९३ ॥
 रम्भाद्वयी कलमगर्भयुगं सरोजद्वन्द्वं च भाति ननु यत्र महस्युदारे ।
 संस्थानमत्युदितवर्णतया स्वभाग्यात्तस्यास्तु नस्सततमात्मनि केसरस्रक् ॥ ९४ ॥
 संवित्सरिष्कमलिनीसमवेक्षणीयां विभ्रत्करेण मधुरामुपदेशमुद्राम् ।
 हंसध्वजं यदिह धाम जयत्युदारं तस्यास्तु फुल्लवकुलस्रगियं श्रिये नः ॥ ९५ ॥
 पुष्पं स्वभावमृदुलं हि गुणेन बद्धं तत्रापि हन्त वकुलं हृदये शठारेः ।
 तस्मिन्मनांसि तरलान्यपि मादृशानां बद्धानि संप्रति दृढं विधिना विचित्रम् ॥ ९६ ॥
 केमे वयं प्रकृतिवासनयाऽनुवृत्ता माला च केसरमयी कनु सा शठारेः ।
 योगोऽप्ययं त्रिसहस्रः क परस्परस्य को वा विशृङ्खलगतेश्च विधेर्निषेद्धा ॥ ९७ ॥

माला प्रफुल्लवकुलग्रथिता शठारेस्माननुग्रहवशात्स्वयमेत्य नित्यम् ।

लक्ष्मीसनाथमिह वस्तु परार्ध्यमेकं संबद्धमात्मनि दृशां तनुते पुरो ऽः ॥ ९८ ॥

नाथो मुनिश्च मधुरः कविरप्युभौ तौ यस्याः प्रसादरसवित्तमतैकतानौ ।

सा मालिका वकुलपुष्पमयी शठारेभूषा विभातु हृदये शरदां नः ॥ ९९ ॥

ओमित्यसौ शठजिते नमउक्तिमात्रान्मालाऽद्य केसरमयी वृणुते स्वयं नः ।

किं क्लाम्यथात्मनिवहा इतरैरुपायैर्दृष्टे फले स्वयमुपायतयाऽप्युपेये ॥ १०० ॥

नाथस्य नः प्रणयभाग्यभृतश्शठारेस्स्फारश्रियोऽभिनवकेसरपुष्पमालाम् ।

सद्वर्णमौक्तिकसमुज्ज्वल एष देवच्छन्दस्सपद्यमययष्टिरलङ्करोतु ॥ १०१ ॥

कृतां वसन्ततिलकैरिदमीयसूक्तिमालां स्तुतिं वकुलभूषणभूषणस्य ।

कण्ठेषु ये विदधते वृणुते स्वयं तान् कल्याणधाममहिमोज्ज्वलवैष्णवश्रीः ॥ १०२ ॥

अम्भोधिबाहुनिगमावनिभानुभर्गवहीन्दुशास्त्रनयनाञ्चितसंख्यपदैः ।

गन्धालिनादमकरन्दपरागपुष्पमालास्तुतिर्विरचिताऽस्तु मुदे शठारेः ॥ १०३ ॥

नाथस्य संप्रति कवेर्मधुरस्य नित्यं पादारविन्दविनिवेशितचित्तमृगाः ।

श्रुत्वा स्तुतिं वकुलभूषणमालिकाया अस्मासु कुर्युरनिदं प्रथमं प्रसादम् ॥ १०४ ॥

अस्पष्टवर्णपदवाक्यमनोहरार्थोऽप्यस्त्वस्मदुक्तिनिवहस्सुधियां श्रवस्यः ।

उन्निद्रकेसररसासवपेशलाविस्फारारवेण रचितानुकृतिश्शठारेः ॥ १०५ ॥

ध्वन्यध्वसंचरणदोहदिनां रसैकायत्तात्मनां स्फुरदलङ्कृतिलालसानाम् ।

भावैर्निजैर्नवनवैरिह भावुकानां किं रञ्जयेदपि मनांसि नवा कृतिर्नः ॥ १०६ ॥

बन्धं पुनर्द्रव्यति प्रगुणीकरोति सौरभ्यमञ्चयति हन्त रसं विनूलम् ।

माला स्वयं शठरिपोर्नवकेसराणां नेत्री कृतेः कटुरसौघकिरां गिरां नः ॥ १०७ ॥

आवर्जने सुमनसां मनसां प्रतिष्ठामापास्मदुक्तिरिति नात्र विचारणा नः ।

भक्त्या कृतिर्वकुलमाल्यनुतिस्वरूपा पादाब्जयोश्शठरिपोरियमर्पिताऽऽसीत् ॥ १०८ ॥